

HULST

Ilex aquifolium

VOORKOMEN Hulst (*Ilex aquifolium*) is een plant uit de [hulstfamilie](#) (*Aquifoliaceae*) die oorspronkelijk uit zuid- en west Europa, het noordwesten van Afrika en het zuidwesten van Azië komt. Het is de enige inheemse wintergroene loofboom in onze streken. Het eerste deel van de wetenschappelijke naam, *Ilex*, was de oorspronkelijke Latijnse naam voor steeneik (*Quercus ilex*), die eenzelfde soort blad heeft en met de hulst verward kon worden. Het tweede deel 'aquifolium' betekent 'naaldblad'. De naam 'hulst' is gelijkwaardig aan het Engelse 'holly', dat terug te brengen is tot het proto-Germaanse woord 'hulis', wat 'heilig' betekent.

MORFOLOGIE EN BLOEITIJD Hulst groeit goed in bosranden, hagen en houtwallen. Hij heeft geen problemen met droge, zure en arme bodems, maar houdt niet van vochtige grond. Hulst heeft een zinkerwortelstelsel. Een dergelijk wortelstelsel bestaat uit horizontaal lopende hoofdwortels, die dicht onder het maaiveld liggen. Aan deze hoofdwortels ontstaan wortels die verticaal, de diepte in groeien (zinkers). Alleen als er voldoende ruimte is voor een goede ontwikkeling van een oppervlakkig hoofdwortelstel en zich daardoor zich voldoende zinkers kunnen vormen, kan hulst uitgroeien tot een boom. De stam van de Hulst heeft een dunne en gladde bast. Het hout

is hard en ivoorwit van kleur en wordt gebruikt voor meubilair en inlegwerk.

Hulst is een geliefde struik of boom om te nestelen. De stekelige bladeren bieden bescherming aan vele dieren. Om wraat te vermijden heeft de boom vooral aan de onderste takken stekelige bladeren. Hogerop prikken de bladeren veel minder. In het voorjaar bloeien de planten onopvallend wit.

Insecten als (zweef)vliegen en bijen snoepen graag van de nectar in de bloemen. Hulst is tweehuizig dat wil zeggen dat er mannelijke en vrouwelijke bomen zijn. De hele winter dragen de vrouwelijke hulstbomen veel mooie, dieprode bessen. De bessen zijn giftig voor de mens, maar ook vogels zijn er niet al te gek op. Pas als er geen andere eetbare bessen meer te vinden zijn worden ook hulstbessen gegeten. Alleen de appelvink

lust ze altijd. Hulst is goed te snoeien. Daarom gebruiken mensen hem vaak als onderdeel van een haag. En de bessen zijn natuurlijk onovertrefbaar als onderdeel van kerstversiering. Hulst hoort bij Kerst. Niet alleen vanwege een eeuwenlange traditie maar ook omdat veel mensen de takken met mooie diepgroene bladeren en de vuurrode bessen graag met de donkeren dagen rond Kerst in huis willen hebben.

*Heigh ho! sing heigh ho! unto the green holly:
Most friendship is feigning, most loving mere folly:
Then, heigh ho, the holly!
This life is most jilly
Uit 'As you like it' van William Shakespeare 1599*

WIST JE DAT... hulst zeer oud kan worden? Honderd tot driehonderd jaar is geen uitzondering.

...de stad Hulst in Zeeuws.-Vlaanderen zijn naam mogelijk te danken heeft aan een hulstbos? In het wapen van de stad zijn hulstbladeren opgenomen. ...hulst werd en wordt veel in tuinen en op begraafplaatsen aangeplant. Vroeger dacht men dat het omhakken van hulst ongeluk bracht. Mogelijk is dit bijgeloof ontstaan door zijn groenblijvende bladeren en lang aan de boom zittende bessen. Men bracht de boom in verband met eeuwigheid en hulst zou bescherming bieden tegen blikseminslag en vijandige machten zoals demonen en heksen.

...volgens een oude christelijke legende een hulst ontkiemde onder de voetstappen van Jezus? Zijn stekelige bladeren (doornenkroon) en oranje-rode bessen (bloed) voorspelden het lijden van Christus. In verschillende Europese landen noemt men hulst 'Christusdoorn'. In oude Engelse kerkkalenders wordt de kerstavond beschreven als de avond van de 'templa exornantur' wat zoveel betekent als 'met hulsttakken versierde kerken'. Dit gebruik bestaat nog steeds.

IN HET RIVIERENHOF vind je hulst vooral aan de noordzijde van het park en het wachtersgebouw. Aan de westzijde van de visvijver is er een grote hulsthaag. Een mooie bonte hulst (*Ilex aquifolium 'Aureomarginata'*) vind je in het arboretum.

Plant in de Kijker!

Een initiatief van de Provinciale Groendomeinen Regio Antwerpen